

"איזה מין גנים"

ד"ר ירון בוקר

בעולמנו אנו מוצאים הבדלים רבים בין בני האדם בהקשר למיניות שלהם. מדוע ישנם גברים או נשים המתחילים לקיים יחסי מין מוקדם יותר מאחרים? מדוע ישנם כאלה המעונינים ללדת ילדים בגיל צעיר ולעומתם ישנם המעדיפים לדחות זאת לגיל מבוגר?

יש גם גברים ונשים שאינם מעונינים ללדת ילדים בכלל ויתכן שאינם מודים בכך מחשש שיחשבו כחריגים בחברה (בעיקר בחברה היהודית והישראלית). האם זה קשור לתשוקה או חוסר תשוקה ואף אם כן האם זה נובע מנורמה חברתית, חינוך מיני או שמא ישנו מרכיב גנטי והוא המשפיע העיקרי?!

בנסיון להבין את המיניות בולט תמיד שוני בין אישי ולא תמיד ניתן להבין מהיכן נובע השוני בתשוקה המינית הקיים גם בין אנשים החיים באותה תרבות. במחקרים שונים מנסים לייחס הבדלים אינדיבידואליים בתשוקה המינית של בני אדם לשונות הגנטית שלהם. במידה וממצאי המחקרים נכונים, ניתן יהיה לסייע לבני אדם להבין את מיניותם ולטפל בהפרעות המיניות באופן שונה מהנהוג כיום. חלק מהמחקרים בודק גם האם האוריינטציה המינית הינה גנטית ולפי זה מנסים להבין האם הנטייה להומוסקסואליות הינה מובנית מבחינה גנטית או נובעת מהשפעת סביבתית ובהתם לכך האם ניתן לשנות את הנטייה או שהיא חלק גנטי מובנה. חלק מהמחקרים הקשורים לתפקוד המיני, בודקים את השונות בחומר הגנטי הקשור ליצור הדופמין, שהוא חומר הידוע כקשור בתפקוד המיני בגברים ובנשים.

אחד המחקרים שנערכו בארץ בראשות פרופ' ריצ'רד אבשטיין מהאוניברסיטה העברית ופרופ' רוברט בלמקר מאוניברסיטת בן גוריון בנגב הראו נתונים המראים כי הבדלים פשוטים ברצף ה-DNA (החומר הגנטי) משפיעים על התשוקה המינית, על העוררות ועל התפקוד המיני ומובילים להבדלים ולגיוון בתכונות הגנטיות הנראות לעין. במחקר זה, בחנו החוקרים את ה-DNA של 148 סטודנטים ישראלים בריאים, נשים וגברים, והשוו את התוצאות עם שאלוני הערכה עצמית שמילאו הנבדקים על תשוקה מינית, עוררות מינית ותפקוד מיני. התוצאות הראו מתאם בין המשתנים בגן D4, האחראי לייצור קולטן דופמין DRD4, לבין דיווחיהם של הנבדקים על מיניותם.

מעניין לראות ששינויים אחדים בגן זה מדכאים תשוקה, עוררות ותפקוד מיניים. בעוד שלאחרים השפעה הפוכה, כלומר, הם מגבירים תשוקה מינית. החוקרים מאמינים שהמשתנים המגבירים את התשוקה המינית הם מוטציה חדשה יחסית.

כ-30 אחוז נושאים את המוטציה המגבירה את התשוקה המינית, בעוד ש-60 אחוז נושאים את המוטציה המדכאת תשוקה מינית.

עוד מציינים החוקרים כי במקרים רבים הבדלים בדחף המיני כמו "תשוקה מינית נמוכה" עשויים להיות נורמליים ולא להצביע בהכרח על הפרעה בתפקוד.

קבוצה נוספת של חוקרים מארה"ב בדקה אף היא את הגנים DRD4 ו-DRD2 ומצאה שמבנה מסוים של הגנים האלה התאים לאנשים שהחלו לקיים יחסי מין מוקדם והיו מעוניינים בחתונה והולדת ילדים מוקדם יותר בחיים, ואילו מבנה גנטי אחר, התאים לאנשים שלא רצו להתחתן ולא ללדת ילדים. המחקר נערך בקרב 195 מתנדבים (גברים ונשים).

במחקר אחר, שנערך במקסיקו. בדקו את המאגר הגנטי. במאגר הגנטי יש אוסף גנים (Major Histocompatibility Complex), המקודד יצירת חלבונים על פני תאי הגוף. החוקרים מצאו שאשה נמשכת לגבר אשר לו מאגר גנטי שונה מהמאגר שלה ואילו כאשר המאגר דומה, היא לא תחוש משיכה מינית כלפיו. לגברים, לעומת זאת, אין עדיפות והם נמשכים גם לנשים עם מאגר גנטי דומה וגם לנשים עם מאגר גנטי שונה משלהם. יתכן שמחקר זה מסביר את העובדה שגברים פחות בררנים בבחירת בנות הזוג שלהם במה שנוגע ליחסי מין.

כאמור מעט מאוד ידוע על הבסיס הביולוגי להבדלים בין בני אדם בהתנהגות מינית נורמלית. השינויים המשמעותיים ביותר בביטוי המיניות האנושית מיוחסים היסטורית להתנהגות נלמדת או לבעיות פסיכולוגיות. אולם ההתקדמות שחלה באחרונה במחקרי גנטיקה מולקולרית של התנהגות ואישיות, מחקרי הדמיה של עוררות מינית ותפקוד מיני ומחקרים נוירו-אנדו-קרינולוגיים מראים כי להבדלים אינדיבידואליים בהיבטים רבים של המיניות האנושית, בדומה לתכונות אנושיות אחרות, יש בסיס מוצק בתחום מדעי המוח.

מחקרים ראשוניים אלה, מראים לנו שעדיין רב הנסתר על הידוע, אך בהחלט יתכן שבעתיד הלא רחוק, בעקבות העמקת הידע הגנטי, יתרחש שינוי שיביא לטיפול בהפרעות בתפקוד המיני על בסיס של טיפול גנטי ולא על בסיס פסיכולוגי.